

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1) วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาและสำรวจค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น

1.2 เพื่อเปรียบเทียบค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ในแต่ละตัวแปร ได้แก่ เพศ ประเภทผู้ปกครอง อาชีพ ผู้ปกครอง และระดับการศึกษาผู้ปกครอง

2) สมมติฐานในการวิจัย

2.1 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้านแตกต่างกัน

2.2 นักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับผู้ปกครองต่างประเภทกัน มีค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้านแตกต่างกัน

2.3 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้านแตกต่างกัน

2.4 นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้านแตกต่างกัน

3) วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จาก 19 โรงเรียนในเขตจังหวัดขอนแก่น เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ได้จำนวนนักเรียน 373 คน เป็นนักเรียนชาย 199 คน และนักเรียนหญิง 174 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามแนววิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้าน ของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า แบบสอบถามค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้าน ของนักเรียน จำนวน 58 ข้อ โดยวัดค่านิยมใน 3 ด้าน คือ ด้านการยอมรับ ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญารวม มีความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.92

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือราชการในการขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงหัวหน้าการประถมศึกษา ทั้ง 13 อำเภอ ในเขตจังหวัดขอนแก่น เพื่อขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 27-30 พฤศจิกายน 2538

3.4 สถานที่ทำการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาที่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 19 โรงเรียน ในเขตจังหวัดขอนแก่น

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ โดยดำเนินการดังนี้

3.5.1 นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาระดับค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้านของนักเรียน

3.5.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้านของนักเรียน โดยใช้การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว แล้วทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีระดับค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้าน อยู่ในระดับสูง
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. นักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับผู้ปกครองต่างประเภทกัน มีค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
5. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกัน มีค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1) ข้อเสนอแนะทางการศึกษา

ควรนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประกอบในการวางแผน และจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เช่น การจัดสภานักเรียน, กิจกรรมสหกรณ์, กิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเช้า เป็นต้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในกิจกรรมยิ่งขึ้น

5.2.2) ข้อเสนอแนะทางด้านการวิจัย

5.2.2.1 ผลการเปรียบเทียบค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้านของนักเรียน จำแนกตามอาชีพผู้ปกครอง (ตารางที่ 17) ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ่ พบว่า ไม่มีคู่ใดเลยที่มีความแตกต่างกันที่ระดับ 0.05 ซึ่งสาเหตุก็คือ จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มแตกต่างกันมาก เนื่องจากการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่อาศัยการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่ม (Sampling) จึงไม่สามารถทราบได้ว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมานั้น ทุกกลุ่มจะมีการแจกแจงเป็นแบบปกติตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one - way ANOVA) หรือไม่ ดังนั้น หากเกิดกรณีเช่นนี้ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรนำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เข้ามาสนับสนุนการศึกษาด้วย เพื่อผลการวิจัยที่ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5.2.2.2 การทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาค่านิยมในวิถีชีวิตประชาธิปไตย 3 ด้านของนักเรียน โดยการเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งส่วนมากอยู่ในชนบท กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา

ซึ่งส่วนมากอยู่ในเมือง ว่ามีลักษณะค่านิยมแตกต่างกันอย่างไร ในตัวแปรอิสระอย่างเดียวกัน คือ เพศ ประเภทผู้ปกครอง อาชีพ และระดับการศึกษาผู้ปกครองของนักเรียน